Eiropas Komisija

YOUrope FOR Youth

#EUnarrative

DISKUSIJAS PAR EIROPU 15–18 GADUS VECIEM JAUNIEŠIEM

KAS TAS IR, UN KAM TAS PAREDZĒTS?

Šajā pārskatā ir atrodami ieteikumi, kā organizēt un vadīt debates 15–18 gadus vecām personām par tēmām, kas saistītas ar Eiropas Savienību un tās nākotni. Šis pasākums paredzēts jauniešiem, kuri vēlas uzsākt diskusijas par Eiropu ar saviem līdzbiedriem vai tiem, kuri piedalījušies klašu debatēs skolā.

KĀDĒĻ?

Debašu norise ļauj jauniešiem uzsākt pārrunas par Eiropas nākotni strukturētā veidā. Debatēs jaunieši apmainās viedokļiem par ES un tādējādi uzzina vairāk par tās darbību un potenciālu. Debatēšana attīsta kritiskās domāšanas prasmes, jo jaunieši pārbauda savas idejas savu līdzbiedru vidū drošā un kontrolētā vidē, kas atšķiras no sociālo plašsaziņas līdzekļu neprognozējamās vides. Pētījumā noskaidrots, ka jaunieši vēlas dalīties ar savām pārdomām un viedokļiem par Eiropas nākotni. Debates ļauj viņiem piedalīties nozīmīgās sarunās un tapt sadzirdētiem ES līmenī, tādējādi veidojot pašas Eiropas nākotni.

KĀDAS BŪS APSPRIEŽAMĀS TĒMAS?

Šajā vecuma grupā procesa mērķis ir stimulēt pārdomas un kritisko domāšanu par tādiem vispārīgākiem ievadjautājumiem kā kas ir ES? Ko tā dara? Kādēļ tā ir svarīga? Kā tā attiecas uz mani, manu ģimeni un manu valsti? No kā ir atkarīga tās nākotne? Kādēļ tas ir man svarīgi? Šādi vispārīgāki jautājumi vai tēmas var būt vispiemērotākie jūsu debatēm, piem:

> **Eiropa sniedz (nesniedz) iespējas visiem** – argumenti "par" var ietvert apmaiņas *Erasmus+* programmas ietvaros, skolu mērķsadarbību, tūrismu atvieglojošo pārvietošanās brīvību, Eiropas Solidaritātes korpusu u. c. Pretargumenti varētu būt valodas barjeras, sarežģīta piekļuve lauku iedzīvotājiem, izpratni traucējošais institucionālais žargons u. c.

> **Eiropa nodrošina (nenodrošina) pārmaiņas** – argumenti "par" ietver ES rīcību klimata pārmaiņu jomā, viesabonēšanas maksas atcelšanu, pārtikas nekaitīgumu, attīstības palīdzību u. c. Argumenti "pret" ietver ietekmes samazināšanos jaunā globalizētā pasaulē, patiesas ietekmes uz iedzīvotāju ikdienas dzīvi neesamību, to, ka pārmaiņas nodrošina valstis, nevis ES.

> **Ko man nozīmē Eiropa?** – "par" puse var vēlreiz atsaukties uz pozitīvajām emocijām/izjūtām (piem., brīvību ceļot, studēt un strādāt jebkurā vietā ES, kopīgām vērtībām, drošību, lielāku ietekmi pasaulē), bet otra puse norāda uz negatīvajām (piem., iestāžu attālinātība, ignorēšana, birokrātija).

Izglītība, jaunatne, sports un kultūra

Ja kāda debašu tēma tiek izvēlēta, to iespējams konkretizēt. Pirmajā Jauna vēstījuma par Eiropu fāzē tika noteiktas četras aptaujātajiem jauniešiem īpaši interesantas jomas, ko pēc tam izmantoja, lai izstrādātu 12 idejas Eiropas nākotnei. Šeit turpmāk ir attēloti daži nākotnes politikas galveno jomu aspekti, kas īpaši ietekmē 15–18 gadus vecas personas vai kas ir tām interesantas, piedāvājot idejas debašu tēmām, kas formulējamas kā debašu jautājumi[1].

MOBILITĀTE UN NODARBINĀTĪBA

- Kā mēs varam padarīt studijas, darbu un brīvprātīgo darbu citās Eiropas valstīs vienkāršāku?
- Vai studijām/mācībām būtu jākoncentrējas uz jomām ar iespējamām vakancēm?
- Kā palīdzēt nenodarbinātiem jauniešiem atrast sev darbvietas?

MIGRĀCIJA, ĀRPOLITIKA UN DROŠĪBAS POLITIKA

- Ko ES var darīt, lai veicinātu mieru un stabilitāti ārpus ES?
- Kā ES var labāk atbalstīt bēgļus un to integrēšanos?
- Kā novērst politisko ekstrēmismu?

PILSONISKĀ IESAISTĪŠANĀS

- Kā jauniešiem iegūt vairāk ietekmes demokrātijas procesā?
- Kā ES var atvieglot jauniešu iesaisti ES problēmu risināšanā?
- Kā vislabāk panākt jauniešu informētību par ES darbiem un darbības veidu?

VIDE

- Kā likt sadzirdēt jauniešu viedokli par vides ilgtspējas problēmām?
- Vai ar vidi saistītas tēmas ir jāiekļauj ES skolu mācību programmās?
- Kā izstrādāt radošus un iesaistošus videi draudzīgu projektu atbalsta veidus?

Lai pirms debatēm veicinātu interesi un iesaistīšanos, iespējams piedāvāt trīs iespējamās pārrunājamās tēmas un ļaut klasei izvēlēties (citas tēmas vienmēr iespējams apspriest citās debatēs).

---

1 Papildinformāciju un pamatinformāciju meklējiet 12 ideju Eiropas nākotnei infografikās, animētajā video par Eiropas stāstu un pamatinformācijā par četrām galvenajām tēmām.

PARAUGS 50 MINŪŠU ILGĀM KOMANDU DEBATĒM

Laika grafiks (hh. mm)	Darbība	Piezīmes
00:00 > 00:05	> Moderatora ievads (5 min)	> Informācija par projektu "Jauns vēstījums par Eiropu" > Informācija par pasākumu > Paskaidrojumi par darbību > Sagatavošanās (piem., mobilo tālruņu izslēgšana) > Informācija par tēmu > Sākotnējā balsošana
00:05 > 00:17	> Katrai komandai tiek dotas divas iespējas trīs minūtes ilgi iepazīstināt ar saviem argumentiem (2 x 6 min) > Moderators piesaka runātājus un atgādina par laika ierobežojumu	> A komandas 1. runātājs – 3 min > B komandas 1. runātājs – 3 min > A komandas 2. runātājs – 3 min > B komandas 2. runātājs – 3 min
00:17 > 00:22	> Moderators vismaz vienreiz aptaujā klausītājus (5 min)	> Komandām atļauts pabeigt atspēkojumu
00:22 > 00:30	> Katrai komandai ir divas iespējas divas minūtes ilgi atspēkot pirmajā daļā prezentētos argumentus un/vai atbildēt uz tiem (2 x 4 min)	> A komandas 3. runātājs – 2 min > B komandas 3. runātājs – 2 min > A komandas 4. runātājs – 2 min > B komandas 4. runātājs – 2 min
00:30 > 00:38	> Moderators pieņem klausītāju jautājumus (8 min)	> Iespējams vienlaicīgi uzklausīt trīs jautājumus, lai klausītāji biežāk iejauktos > Komandas sniedz īsas atbildes
00:38 > 00:40	> Katra komanda sniedz galīgo paziņojumu vienu minūti (2 x 1 min)	> A komandas 1., 4. vai 5. runātājs – 1 min > B komandas 1., 4. vai 5. runātājs – 1 min
00:40 > 00:45	> Moderators vada galīgo balsošanu un iztaujā par izmaiņām salīdzinājumā ar sākotnējo balsošanas rezultātu (5 min)	> Salīdzināt pirmās un pēdējās balsošanas rezultātus > Kādēļ dalībnieki mainīja viedokli? Kurš arguments bija izšķirošais?
00:45 > 00:50	> Moderators izdara secinājumus un paziņo, kas notiks tālāk (5 min)	> Īss debašu kopsavilkums > Pateikšanās runātājiem/komandām, organizatoriem un klausītājiem > Paziņot nākamās iniciatīvas > Nobeigumā skaļi aplausi

KĀ ORGANIZĒT UN VADĪT DEBATES?

15–18 gadus veciem dalībniekiem komandu debates, iespējams, ir vispiemērotākais formāts, jo tas ļauj komandu dalībniekiem kopā veikt izpēti, sagatavoties un uzstāties publikas priekšā. Šajā standarta formātā atļautais laiks tiek sadalīts divās vienādās daļās. Pirmajā daļā katrai komandai ir divas iespējas iepazīstināt ar saviem galvenajiem argumentiem par vai pret izvēlēto tēmu. Otrajā daļā katrai komandai ir divas iespējas atspēkot argumentus, ar kuriem otra puse ir iepazīstinājusi pirmajā daļā.

Četri (bet ne vairāk par pieciem) **dalībnieki** komandai būs piemērots skaits, lai katram būtu pietiekamas iespējas sniegt savu ieguldījumu šai vecuma grupai ideālajā laikposmā, kas ir 50 minūtes. Iespējams nozīmēt komandu vadītājus, kuri uzsāks un pabeigs savas komandas debates.

PRAKTISKIE JAUTĀJUMI

Nosakot datumu, izvairieties no skolu eksāmenu vai atvaļinājumu laika un parūpējieties, lai dalībniekiem būtu pietiekami daudz laika satura sagatavošanai un mēģinājumiem. Padomājiet par telpu, tostarp nepieciešamajām mēbelēm un tehnisko aprīkojumu (piem., galdi un krēsli, vieta moderatoram, mikrofoni, ūdens runātājiem, tribīne, komandas nozīmītes, galda plāksnītes ar nosaukumiem). Sagatavojieties neparedzētām situācijām (piem., rezerves runātājs, ja sākotnējais runātājs ir saslimis).

PALĪDZĪBA KOMANDĀM SAGATAVOŠANĀS LAIKĀ

Var būt nepieciešama telpa pārrunām, piekļuve internetam, lai izpētītu un noskaidrotu tēmu, formātu un pieeju. Lai palīdzētu sagatavoties, ir pieejami tiešsaistes resursi[2].

MODERATORA IZVĒLE

Jums būs nepieciešams kāds, kurš vadīs vai moderēs šo pasākumu. Viņa klātbūtne būs svarīga klausītāju motivēšanai un iedvesmošanai, runātāju iedrošināšanai un debašu vadībai. Viņi ir iepriekš pilnībā jāinformē[3] par debašu formātu un tēmu, kā arī runātājiem utt., turklāt moderators pēc tam iegūs papildinformāciju, veicot savu izpēti. Moderators parasti šo informāciju izmanto, lai sagatavotu *pasākuma "scenāriju"* ar aizzīmēm ar saplānotajiem laikiem, ievadu, aptaujas jautājumiem, vispārīgiem secinājumiem un papildu pasākumiem. *Laika grafika ievērošana* ir svarīga moderēšanas daļa, kas ļauj visiem runātājiem ievērot noteikto laiku un nodrošina netraucētu pasākuma norisi.

VISU KLĀTESOŠO IESAISTĪŠANA

Lai debates būtu interaktīvākas, iepriekš sagatavojiet dažus klausītājiem uzdodamus aptaujas jautājumus, kas arī komandām dos laiku apdomāt savu atspēkojumu. Jautājumi, uz ko jāatbild ar "jā" vai "nē" padarīs balsošanu vienkāršāku. Viedokļa paušanai pietiks ar roku pacelšanu, bet var izmantot arī tādas augsto tehnoloģiju metodes kā aptauju lietotnes. Debašu sākumā klausītāji var balsot par apspriežamo tēmu, un vēlāk šos rezultātus salīdzinās ar galīgo balsojumu iztaujāšanas veidā. Ir jāieplāno laiks klausītāju jautājumiem.

DOMĀJIET NE TIKAI PAR PAŠĀM DEBATĒM

Sagatavošanās posmā apsveriet papildu aktivitātes, ko veikt pēc tam, balstoties uz debašu radīto reakciju. Iespējamie varianti:

- Sagatavot ziņojumu par debatēm, ko izplatīt dalībniekiem un ne tikai. To var paveikt organizatori vai skolēni, un tālākajās diskusijās iespējams salīdzināt abas perspektīvas.
- Nodot tālāk atsauces uz atbilstīgajiem dalībniekiem un citiem Eiropas resursiem turpmākai lasīšanai un izpētei[4].
- Rosināt jauniešus uzraudzīt un iesaistīties citās iniciatīvās saistībā ar Eiropas nākotni un pilsonisko līdzdalību, kā arī iesaistīt līdzbiedrus.
- Plānojiet nākamās debates – un kāpēc gan neiesaistīt jauniešus arī organizēšanā?

---

2 Papildinformāciju un pamatinformāciju meklējiet Jauna vēstījuma par Eiropu vietnes resursu lapā un "Padomi un ieteikumi debatētājiem" PowerPoint prezentācijā.

3 Jauna vēstījuma par Eiropu resursu centrs piedāvā PowerPoint prezentāciju "Padomi un ieteikumi debatētājiem".

4 Saistītās programmas: Erasmus+, Eiropas Solidaritātes korpuss, EURES; vides iniciatīvas; jaunatnes vikivietne.

TIEŠSAISTES ES RESURSI PAPILDINFORMĀCIJAI UN IZPĒTEI

- *Eiropas Jaunatnes portāla Jauns vēstījums par Eiropu*: http://europa.eu/youth/nnfe
- *Eiropas Jaunatnes Eirobarometra 455. Zibensaptauja*: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/82294
- *Eirobarometra infografika – solidaritāte*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_expressing_solidarity.jpg
- *Eirobarometra infografika – prioritātes ES rīcībai*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_priorities_for_eu_actions-ok2-05.jpg
- *Eirobarometra infografika – brīvprātīgais darbs*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_voluntary_activities-ok2-02.jpg
- *Eirobarometra idejas ES nākotnei*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_ideas_for_the_future_eu.jpg
- *Eirobarometrs – jaunatnes līdzdalība*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_youth_participation.jpg
- *2018. gada jūnija ES standarta barometrs http://*ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2180
- *Divpadsmit idejas Eiropas nākotnei*: https://publications.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/618e38b0-77f6-11e7-b2f2-01aa75ed71a1
- *"YOUrope for Youth resursu centrs" – padomi un ieteikumi debatētājiem*
- *"YOUrope for Youth resursu centrs" – padomi un ieteikumi moderatoriem*
- *Erasmus+ programma*: http://erasmusprogramme.com/
- *Eiropas Solidaritātes korpuss*: https://europa.eu/youth/solidarity_lv
- *Eures – Eiropas darbvietu mobilitātes portāls*: https://ec.europa.eu/eures/public/lv/homepage
- *Jaunatnes vikivietne – Eiropas tiešsaistes enciklopēdija nacionālās jaunatnes politikas jomā*: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki
- *Eiropas Jaunatnes mērķi – visas Eiropas jauniešu viedokļi*: http://youthgoals.eu
- *Eiropa, 1957.–2017. gads – 60 miera, demokrātijas un solidaritātes gadi*: https://www.youtube.com/watch?v=fqm9dda23YA
- *Eiropas stāsts – 60 kopīgas attīstības gadi*: http://ec.europa.eu/assets/epsc/files/the-european-story_epsc_lv_web.pdf
- *Atklāj Eiropas Savienību*: https://europa.eu/teachers-corner/quiz_lv